

Bejaardentheater biedt meer dan een pikketanie

Verschillende theatervormen voor 65-plussers

Henk Langenhuijsen

Bij bejaardentheater denk je, vreemd genoeg, vaak aan ouderen die vrolijk meedoen met *Een pikketanie gaat er altijd in*. In het Rosa Spier Huis, het verzorgingshuis voor kunstenaars en (aan kunst gerelateerde) wetenschappers zal dit ongetwijfeld anders liggen, maar toch. Sanne van Rijn van ZT/Hollandia presteerde het tien jaar geleden om een groep van tien bewoners van zorgcentrum *De Grevelingen* in Den Bosch *Het Zwanenmeer* te laten spelen en dansen.

De bijna woordloze voorstelling was gebaseerd op het gelijknamige balletspreekje van Tsjaikovsky. Een bijzondere ervaring, omdat het originele materiaal een nieuwe dimensie kreeg door het wezen van de ouderdom centraal te stellen en als kracht te zien. Op dit moment zijn er ook interessante initiatieven. Zoals het toneel van regisseur Lucas De Man (1982) en schrijver Oscar Kocken (1983).

Geïnspireerd door hun eigen opa's die nog op vrijersvoeten gingen, maakten zij voor *Het Zuidelijk Toneel* de voorstelling *Bejaarden & Begeerte*. Maandenlang vroegen zij ouderen en hun verzorgers het hemd van hun lijf. Kan je nog verliefd worden als je tachtig bent? Fladderen de vlinders nog hetzelfde als op je twintigste? Heb je dan eigenlijk nog seks? En hoe reageert de omgeving daarop? Al die verhalen van vroeger en nu werden samen een voorstelling met muziek, film, tekst en hier en daar een dansje. In elke stad wordt de voorstelling aangepast aan de regionale geschiedenis: de zoensteegjes van destijds, de plekken waar jongens en meisjes elkaar tegenkwamen, waar men in die jaren de foxtrot danste. Bovendien krijgen Kocken en De Man in elke voorstelling hulp van een zangeres van 70-plus. Een voorstelling die in het theater staat, maar wel met een streng deurbelid: 'De show is uitsluitend toegankelijk voor 65-plussers óf onder begeleiding van een 65-plusser. Nieuwsgierige jonkies vragen hun grootouders, burens of andere liefhebbende ouderen dus mee uit.'

De kleinkunstenaars Willemijn Smeets en Bas Marée, beiden afgestudeerd aan de Koninklijke Theaterakademie in Den Bosch, hebben een liedjesprogramma voor ouderen gemaakt, getiteld *Zo mooi*. Het is een reis door de tijd. Smeets: 'We zingen liedjes van Wim Sonneveld, Judy Garland, Eva Casidy, Vera Lynn, maar ook Herman van Veen, Harry Jekkers en onszelf. Het is een prettig luisterprogramma dat gemaakt is met passie voor mensen en muziek. Muziek om

herinneringen op te halen, maar meer dan nostalgische vrolijkheid. Er worden vaak kinderliedjes gezongen met ouderen en die aandacht en de muziek zijn fijn, maar naar ons idee onderschat je daarmee de mensen die heel wat meer levenservaring hebben dan wij. Vandaar dat we gekozen hebben voor nummers die echt ergens over gaan, die diepgang hebben.'

Ook ouderen zelf laten zich niet onbetuigd. Niet alleen grootmeesters als Freek de Jonge en Herman van Veen, die inmiddels de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt, gaan gewoon door. Ook Bram van der Vlugt (76), tot voor kort onze nationale Sinterklaas, trad onlangs nog op met zijn *Niet-Meer-Zo-Piep-Show*, waarmee hij op festival *Lowlands* eindigde. Een show over het nieuwe ouder worden, over wat te doen na je pensioen. Een show vol sexy, rebelse, vrolijke, chagrijnige en brave ouderen. Van der Vlugt: 'De leukste act was van Mijntje. Die werd in mei negentig. Ze is één meter vijftig hoog en als ze zong, klonk ze alsof ze Rita Reys zelf was. Vooral haar solo op een plastic saxofoon deed het goed, dan braken de bejaarden de tent af.' Zie ook www.willemijnsmeets.nl en www.bejaarden-en-begeerte.nl.

Willemijn Smeets en Bas Marée

